

En stol, der skiftede plads på Kerteminde Museum

Af *Erland Porsmose* m.fl.

I Kerteminde Museums borgerstue, der er en interiøropstilling med hovedvægten på 1800-tallets første halvdel, stod en lænestol af beskedent tilsnit. Stolen var betrukket med rødt stof, med frynser langs underkanten af sædet og armlænene. Sædet var flere gange lappet og applikeret med stofstykker i forskellige farver. Da stolen var anbragt i en sykkrog umiddelbart op til et vestvendt vindue (med gadespejl udenfor), havde stoffet efterhånden mistet størstedelen af sin oprindelige farve. Faktisk udmærkede stolen sig mest ved at være en gave fra kunstmaler Johannes Larsen, der gennem en generation var formand for Museumsforeningen for Kerteminde og Omegn. I forbindelse med en flytning og nyopstilling af borgerstuen indledtes et snævert samarbejde med konserveringsværkstedet på Møntergården, således at de enkelte møbler blev restaureret og konserveret i forbindelse med flytningen. Det gælder også vores falmede lænestol. Under det hullede røde betræk øjnede flere steder et farvemæssigt set tilsyneladende bedre bevaret grønt stof, og det lønlige håb tændtes da, at det ville være muligt at genskabe stolen i mere oprindelig stil blot ved at fjerne det yderste og dermed yngste betræk.

Da arbejdet på konserveringsanstalten gik i gang, skulle det imidlertid vise sig, at dette med stolens oprindelige stil egentlig var mere kompliceret end som så. Til gengæld viste det sig muligt at drive et veritabelt bygningsarkæologisk studie på en simpel armstol!

Erland Porsmose

Da vi modtog stolen på konserveringsværkstedet, fremstod den som nævnt med ryg, sæde og armlæn i rød kippervævet uld. De fleste stykker var meget falmede med mange huller og lapper. På sædet var der således en stor lap og rundt om denne applikationer i grønt fløjls og uldstof, syet

på med sort tråd. Ryggens nederste halvdel bestod af rødt damaskvævet stof i uld og bomuld.

Se foto nr. 1.

Da vi havde fjernet dette yderste betræk, fjernede vi samtidig håbet om et bedre bevaret betræk nedenunder. Ryggen var betrukket med et meget slidt mønstervævet uldstof, og armlænene var betrukket med grønt, lærredsvævet uld. Sædet havde intet betræk, men en utrolig laset og beskidt polstring.

Se foto nr. 2.

Efter at have forelagt museet denne i første omgang ret sørgelige tidende, enedes vi om, at det var mest forsvarligt at afdække stolen til træet, og derefter beslutte os til dens videre skæbne.

Vi fjernede derpå betræk nr. 2 fra ryg og armlæn, samt den øverste polstring på sædet, og stolen fremstod da således: På ryggens forside og på sædet bestod betrækket af lilla, grønne og grå sammensyede firkanter, strikket af uldgarn. Ryggen havde på forsiden en sort retstrikket kant og bagsiden var betrukket med brungrønt uldent stof.

Medens ryggens betræk var ret velbevaret, var betrækket på sædet meget mølædt og itu.

Armlænene var betrukket med et blått kippervævet uldstof på en let polstring.

Se foto nr. 3.

Da vi begyndte at fjerne denne sidste polstring, stod vi nok over for den største overraskelse ved afklædningen, for frem dukkede en meget velbevaret 1700-tals bondestol med fuldstændig intakt halmflet på ryg og i sæde.

Se foto nr. 4.

I samråd med museet blev vi enige om, at stolen skulle indgå i museets samlinger i denne »nye« skikkelse, og den blev derpå rensset og imprægneret med Gori 22/9. Ryggens nederste mellemstykke, der var knækket adskillige steder, blev udskiftet, og samtlige samlinger blev gået efter og limet.

De tre forskellige betræk og polstringer blev rensset, konserveret og pakket ind hver for sig og derpå sendt tilbage til museet som dokumentationsmateriale.

Marianne Rasmussen
Keld Lynge Jørgensen
 Konserveringsteknikere
 Møntergårdens konserveringsværksted

Da stolen vendte tilbage til museet, var det således i en aldeles ukendelig form, der tilmed stod sig meget dårligt i borgerstuen miljø. Den forklædte bondestol er derfor nu anbragt som et velbevaret klenodie i museets bondestue. Dog opbevares alle de tilhørende puder, betræk og frynser omhyggeligt. Genbrug, modeskift og produkttilpasning er tilbagevendende emner for særudstillinger og lignende, så før eller siden vil vores beskedne og udtjente lænestol formentlig kunne sole sig i spotlyset som eksempel på to århundreders møbelsmags udvikling og afsmitning på – en stol.

Erland Porsmose